

Framåt genom samverkan

Mål och Inriktningsdokument

för

samarbetet mellan Kinda-Ödeshög-Boxholm-Ydre-Tranås

Dessa förslag till Mål och inriktning för detta samarbete bygger på följande:

- Samverkanspolicyn mellan kommunerna som antagits i respektive fullmäktige i juni 2003.
- Stegen mot praktisk samverkan – redovisning och beslut i köby styrgrupp Kisa 2002-04-23 samt det därtill knutna Projektet för sammanslagna funktioner 2002-05-08 (ansökan finansdepartementet)
- Kommunchefernas visionsarbete, Rimforsa 29-30 januari 2004.
- Pinnarpskonferensen vökby den 9 september 2004.
- Styrgruppens Köby – Vökby ställningstaganden vid möte den 2 mars 2005
- Remiss våren/sommaren 2005 till respektive kommun och partigrupper

Uppdraget

Vid avslutningen av konferensen i Pinnarp den 9 september 2004 sammanfattades diskussionerna och grupparbetena bland annat med att följande behöver göras:

1. Konkreta mål behöver ställas upp
2. Koncentrera arbetet kring några verksamhetsområden
3. Jämförelser med kommun med motsvarande struktur/befolkningsunderlag
4. Stärka den politiska förankringen

1. Målen

Målen för den samverkan som kommunerna ser ekonomiska och rationella fördelar i att föra framåt bör delas upp så att man anger:

- ett övergripande mål eller en vision,
- konkretiserade mål i allmänna termer samt
- mål knutna till uppdrag.

Övergripande mål – visionen

Våra kommuner skall år 2010 kännetecknas av en positiv näringslivs- och befolkningsutveckling. Våra kommuner utgör då den mest expansiva landsbygdsregionen i landet.

Kommunernas verksamheter skall ha en långt utvecklad samverkan där gemensamma (= sammanslagna) funktioner verkar inom områden där detta är ekonomiskt fördelaktigt och samverkande funktioner verkar inom områden där teknisk eller personell samverkan är det mest ekonomiskt rationella.

Konkreta mål

Samtliga kommunala verksamheter skall ha gått igenom en process där ekonomiska faktorer och personalfaktorer samt annan resursanvändning analyserats. Varje verksamhet skall klart kunna redovisa kostnader, personalbemanning och annan resursanvändning för om verksamheten bedrivs såsom

1. en helt kommunanknuten verksamhet
2. en samverkande funktion med köp av vissa tjänster och samverkan men med egen ledning och egen utförarorganisation
3. en sammanslagen funktion med gemensam ledning och utförarorganisation

Punkt 1 visar en verksamhet där den egna kommunen helt leder och utför verksamheten. Alternativet visar också den egna kommunens val av nuvarande ambitionsnivå.

Punkt 2 visar en verksamhet där den egna kommunens funktioner samverkar med övriga kommuner inom ramen för nuvarande organisations- och beslutsstrukturer.

Punkt 3 redovisar kostnader och resursanvändning som om kommunernas verksamheter hade en gemensam huvudman (en-kommunscenario). Detta visar eventuella ekonomiska och personella vinster med sammanslagning. Här visas också en gemensam ambitionsnivå eller ”en minsta gemensam” nivå.

Vid denna genomgång förväntas det att redovisningen ger vid handen att vissa verksamheter har ekonomiska stordriftsfördelar (alt 3) och att vissa har småskaliga ekonomiska fördelar (alt 1) samt att vissa verksamheter har de mesta ekonomiska fördelarna i en samverkan (alt 2).

Redovisningarna skall tydligt visa olika kostnadslag och intäkter i verksamheterna och hur dessa förändras vid samverkan enligt punkt 2 och 3

Redovisningarna skall också belysa väsentliga förändringar i verksamheternas policy eller tradition i vad avser service och kvalitet vid punkt 2 och 3.

Redovisningarna under samtliga de tre punkterna kräver att förvaltningarna från respektive kommuner möts för att ha samma regler för sin redovisning samt en gemensam idé för kostnadsfördelningar i punkt 2 och framför allt i punkt 3.

Mål och uppdrag för utvecklingsområden

Förslag till konkreta mål redovisas under respektive verksamhet nedan. När beslut om sammanslagning eller samverkan tas skall givetvis målen formuleras mer detaljerat och mer bearbetat.

2. Koncentration kring verksamhetsområden

Det stora antal samverkansgrupper som bildades i samband med konferensen i Pinnarp den 21-22 januari 2003 har under 2003 och 2004 arbetat med frågor kring samverkan. Grupperna har varit sammansatta efter verksamhetsområden. De var till antalet 18 från början men har i ett par fall delats upp på ytterligare några grupper. Under 2003 avrapporterades gruppernas arbeten vilka sammanställdes av Solveig Agnevik. Under 2004 har de grupper där man funnit vägar och nytta för att fortsätta diskussionerna och konkret arbete fortsatt att träffas.

Följande områden bör utifrån vad som gjorts i arbetsgrupperna först uppmuntras och stimuleras för ett fortsatt utvecklingsarbete:

(1) IT - verksamheterna

Skäl: ger grunden för platsoberoende ärendehantering samt utnyttjande av stordriftsfördelar med olika datahanterings-system. Samverkan har i dag utvecklats långt. Ekonomiskt fördelaktigt.

Mål: Samverkan skall ske genom avtal mellan köby-kommunerna. Gemensamma rutiner och policys samt enhetliga systemval tillsammans med Tranås och Vadstena ger grunden för utvidgad samverkan även med dessa kommuner.

(2) Plan och byggverksamheterna inklusive

GIS – Geografiskt InformationsSystem och MBK – Mätning Beräkning Kartering

Skäl: Utifrån den långgående samverkan som genom olika projekt utvecklats inom GIS och MBK har ett studium av ett djupare samarbete även inom Plan- och byggverksamheterna gjorts.

Utredningsgruppen har redovisat ett antal betydande fördelar i en djupare samverkan vilka både berör ekonomi och personalrelaterade vinster. Den gemensamma teknikplattformen gör det möjligt att samverka mycket långt och ändå behålla och

förstärka en decentraliserad och administrativt effektiv organisation.

Mål: Samverkan genom en sammanslagning av verksamheterna till en gemensam organisation där minst tre av kommunerna deltagar.

(3) Informationshantering – 24-timmarsmyndigheten

Skäl: Genom samverkan inom IT har några kommuner gemensam utveckling av hemsidor. En mer rationell hantering av verksamheternas informationsarbete är en absolut nödvändighet för att 1/ få fram budskapet 2/ använda de anställdas kompetenser till det den enskilde kan bäst. Dessutom - det räcker inte med att ha en bra verksamhet – man måste tala om det också. En särskild del i informationshanteringen är informationen till invånare och press gällande just köbyt-samverkan. Pressreleaser, gemensamma avsnitt på respektive hemsida om köbyt är några medel för detta. Gemensam information bland annat via hemsidorna.

Mål: Samverkan skall ske genom avtal mellan kommunerna.

(4) Näringslivsfrågorna – och det livslånga lärandet

Skäl: De satsningar som görs på bredbandsutbyggnad i kommunerna görs till stor del för att ge goda utvecklingsförutsättningar för näringslivet. De konkurrensfördelar som nu skapats med bredbandet och lärcentrum kan förstärkas och ge en effekt mot det övergripande målet i ett gemensamt näringslivsarbete. I detta måste informationshanteringen (se ovan) vara effektiv. Idag har denna samverkan utvecklats väl inom bland annat turism och lärcentrum/högskolecentrum. Ett helhetsgrepp är dock nödvändigt. Den fysiska närheten är nödvändig i såväl näringslivsarbetet som i utbildningsinsatser för företag och arbetsmarknadsanpassade utbildningar för enskilda.

Mål: Sammanordning av näringslivsarbetet där närheten och det lokala ansvaret är grunden skall utvecklas. Det livslånga lärandet med uppdragsutbildningar och lärcentrum/utbildningscentrum skall samordnas mellan kommunerna och tillgängliga resurser samordnas.

(5) Administrativa servicefunktioner

- Skäl:** Funktionerna ekonomihantering, personal- och lönehantering är sådana servicefunktioner som till stor del är beroende av bra tekniska system. Funktionerna är relativt platsberoende och kräver särskilda kompetenser vilket talar för att samverkan kan ge goda fördelar. Den samverkan som hittills kommit till stånd behöver fördjupas och breddas för att de önskvärda samlade effektiviseringseffekter.
- Mål:** Teknisksamverkan skall ske genom avtal mellan kommunerna och på sikt leda till sammanslagna teknikresurser. Personaladministrationen skall ske genom samverkan som regleras genom avtal. Lönehanteringen skall på sikt kunna slås samman eller bli föremål för entreprenad. Detta kan ske först sedan PA-funktionernas styr- och ledningsroller stärkts. Ekonomifunktionerna skall samverka genom personal- och kompetenssamverkan.

(6) Miljö och hälsoskydd

- Skäl:** Klara kompetensen och kontinuiteten. Verksamhetsområdet blir alltmer specialiserat och kräver en mångsidig kompetens. Antalet anställda i respektive kommun är litet och att ensam upprätthålla all kompetens bedöms som omöjligt. Personalsamverkan är därför nödvändig. En särskild studie kring förutsättningarna att vinna ekonomiska fördelar skall göras.
- Mål:** En fortlöpande kontinuerlig samverkan där gemensamma personalresurser samordnas skall utvecklas och regleras genom avtal alternativt genom ett samgående i en gemensam förvaltning men med decentraliserad placering i varje kommun.

(7) Fastighetsövervakning

- Skäl:** Använda bredbandets möjligheter till gemensam övervakning och jour på vissa tider bör kunna spara resurser. Övervakning av kommunernas och de kommunala bostadsbolagens fastigheter och av vatten- och reningsverkens olika funktioner

Mål: Förutsättningarna skall utredas. Gemensam övervakning och jour för flera av kommunerna skall studeras som ett första område för samverkan som kan ge fördelar.

(8) Sociala verksamheterna

Skäl: Administrativ samverkan med framtagande och ajourhållning av regler och rutiner, personalutbildning, samt tjänsteköp för viss handläggning bedöms som områden med potential att rationalisera verksamheten.

Mål: En beskrivning av gemensamma kompetenser och resurser skall ge underlag för vidare uppdrag.

(9) Barn- och utbildning

Skäl: Ett antal uppdrag som gäller samverkan kring barn med särskilda behov, särskoleelever, särskilda pedagogiska inriktningar mm erfordrar ett större elevunderlag än vad den enskilda kommunen har. En samverkan kring dessa frågor kan ge fördelar såväl ekonomiska som andra. De interkommunala ersättningar för ”gränsbarn” är en annan fråga som skulle kunna hanteras på ett annat sätt än idag. Förutsättningarna att kunna ge en kvalitativ utbildning i framtiden i mindre skolenheter är en viktig fråga som en del i framförallt landsbygdbefolkningens levnadsvillkor.

Det breda och mångåriga samarbete som idag sker mellan kommunerna i olika konstellationer gällande såväl fortbildning, interkommunala elever, gymnasieutbildning mm är viktigt. Det är viktigt att det fortsätter att utvecklas och att man finner de fördelar som finns – ekonomiska, personella och som användning av andra gemensamma resurser.

Mål: Förutsättningarna för samverkan kring elever med behov av särskilt stöd, kring särskilda pedagogiska inriktningar och kring de mindre skolenheternas villkor och förutsättningar skall studeras.

För varje av ovanstående områden föreslås att samstämmiga beslut tas som innehåller följande:

- Konkreta mål för samverkan eller sammanslagning

- Ekonomin – fördelning av rationaliseringsvinster mellan kommunerna samt kostnaderna för den gemensamma verksamheten
- Sysselsättningen – gemensamma kontor/förvaltningar – vilken ort
- Hur och när utvärdering skall ske inkluderande metod och nyckeltal
- Formerna för politisk styrning och beslut
- Formerna för den operativa ledningen

3. Jämförelser med kommun med motsvarande struktur/befolkningsunderlag

I verksamheternas utvecklings- och analysarbete ingår traditionellt att man jämför kommuner av likartad struktur och storlek.

I ett samarbete där flera kommuner arbetar gemensamt och där man försöker analysera och bedöma kostnader och resursutnyttjande bör man göra detta genom att jämföra de samverkande kommunernas sammanlagda kostnader (t ex) med en kommun med motsvarande invånarantal (t ex).

Detta ger en bättre bild av ”stordriftsfördelar” respektive ”smådriftsfördelar” och motsvarande nackdelar.

4. Den politiska förankringen och styrningen

Den politiska förankringen och att politiken ger tydliga uppdrag är väsentlig för att verksamheterna skall ha en accepterad och klar grund för sitt arbete även i frågor som gäller samverkan. Tydligheten och samstämmighet mellan kommunernas ledningar är i samverkansfrågor ännu viktigare än i utförandefrågor (där kommunernas riktlinjer och arbetsordningar mm samt lagar och förordningar styr). Varje tveksamhet kan uppfattas som att kontinuitet och genomförandekraft inte finns och vem mobiliserar arbete för något som man inte är säker på att kommer att genomföras.

Därför behövs:

1. Gemensamma – samstämmiga beslut om i vilka frågor kommunerna skall gå vidare i sin samverkan. (se punkt 2 ovan)
2. Presidieträffar där presidierna i respektive kommunstyrelse träffas för att bereda förslag till beslut enligt punkt 1 samt för informations- och erfarenhetsutbyte.
3. När beslut om särskild samverkan inom ett visst område tagits skall presidierna i de nämnder som i respektive kommun ansvarar för verksamheterna fortlöpande mötas för att besluta i gemensamma frågor (mandat krävs alternativt fungerar presidie-mötena som beredande organ inför nämndernas samstämmiga beslut).

4. Ledningsgruppen köbyt får mandat från respektive kommun att besluta i frågor som gäller genomförande av beslutade (samstämmiga beslut i respektive kommun) sammanslagningar av verksamheter/samverkansprojekt.
5. De lokala samverkansavtalen med personalorganisationerna kompletteras av den köbyt-övergripande fackliga grupp som från varje kommun består av tre representanter – var och en från Kommunal, TCO respektive SACO. Denna grupp tar dock inte över de lokala samverkansavtalen.

5. Förankring – information

Informationen till invånare via hemsidor och media är viktig för att förankra samarbetet och samverkan bland invånare och företag.

Gemensamma pressreleaser från möten, när samverkan genomförs och som ett led i förankring inför förändringar är väsentliga både för invånare, företag och anställda.

6. Resurser

Det fortsatta arbetet med sammanslagningar, samverkan och samarbete kräver att resurser samlas kring samordning av helheten. Kostnaden torde bli ca 500.000 kr per år.

Oftast kan däremot genomförande inom verksamheterna ske inom ramen för befintliga resurser.

Förslaget är utarbetat av Anders Lind, Tage Dalteg, Göran Lundström, Jan Andersson och Pär Fransson

//Pf 2005-01-04, reviderat 2005-03-17 efter styrgruppens möte den 2 mars 2005, reviderat 2005-09-08 efter remiss hos respektive kommun våren/sommaren 2005 samt slutlig revidering efter styrgruppens sammanträde den 27 september 2005.

Respektive kommuns fullmäktige har antagit detta dokument enligt följande:

Kinda: Kf 2006-03-27 § 21
 Ödeshög: 2005-12-12, KF § 86/05 Dnr 150/05
 Boxholm: Kf § 11/2006, 2006-01-30, Dnr 2005.110.005
 Ydre: 2006-04-24 § 16 dnr KS 2005/0097
 Tranås: KF 2005-11-21 § 138, dnr 338/05